

SLOVENE C

Štev. 39. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 18. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnštvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnštvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petlitrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna gramonvrtsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravnšškega telefona št. 188.

Azija in Balkan.

Tiho je bilo čez zimo na Balkanu, mirovalo je orožje, vstaški voditelji so po Evropi iskali prijateljev in denarja, ker brez tega je vsaka vojska, resna vstaja nemogoča. Ledene sveče pa so že skapale od streh, pomlad se bliža in z njo tudi običajna doba za vstaške poskuse. Sicer se čuje iz Zofije, kjer imajo zveze z vstaškimi voditelji, da hočejo vstaški počakati vsaj do srede ali konca aprila, ali ima Turčija resno in dobro voljo, da prične s potrebnimi reformami. Toda v dveh mesecih Turčija pač ne bode storila čudežev, ki bi mogli zabraniti nove nemire, ki se ponavljajo vsako leto v večji ali manjši meri. Saj se je po novejših poročilih že pričel boj v albanskih gorah. In ta je skoraj gotovo le pričetek požara, ki se bode razširil po Makedoniji.

Že štije meseci so pretekli, odkar sta avstrijski in ruski cesar v Münzstegu odobrila novi načrt za reforme v Makedoniji. In kaj je v tem času storila Turčija? Imenovala je komisijo, ki morda še danes pije črno kavo v Carigradu, ker Turku čas ni denar. Turški sultan je bil mej tem menda celo obolel, da se zavleče posvetovanje o reformah.

Razmere pa so letos nevarnejše, nego lani osorej. Turčija se boji za Makedonijo, Bolgari pa bi radi pomaknili svoje mejnike globoko doli proti Solunu in Carigradu. Turčija pomnožuje svojo armado v Evropi, in Bolgari tudi ne drže križem rok. Pa to iskro bi Evropa še potepala, ko bi Rusija imela proste roke.

Vojska v Aziji utegne zmotiti bojaželjne rodove na Balkanu, da poskusijo na svojo pest in odgovornost srečo v vojski s Turčijo. To sicer ni gotovo, a je verjetno.

Ker pa je Avstrija z Rusijo glede Balkana soprok in je Rusija vlad angleških intrig zapletena z Japonci v veliko vojsko, ki utegne trajati dolge mesece, zato je vsem na jeziku vprašanje: Kaj stori Avstrija v slučaju, da se resno spopadejo Bolgari in drugi rodovi s Turki?

Rimska »Tribuna«, navadno v takih vprašanih resen list, že ve povedati, da ima Avstrija že 300.000 mož pripravlenih, ki morejo vsak dan prestopiti mejo na Balkan.

Da pa je to poročilo le predpustna šala, kaže že to, ker trdi, da bodo prve avstrijske čete prodirale v Makedonijo preko Trsta in Metkova. Tole kaže, da tudi ital. vladni list vedno sanja o Trstu, Adriji in Albaniji, koder hočejo Italijani razobesiti svojo zastavo. Italijanom se pač vedno vzbuja slaba vest, kadar zagledajo avstrijskega orla.

Za Avstrijo pa to vprašanje ni prazna stvar. V avstrijski in ogrski delegaciji so hoteli delegatje zvedeti od ministra za vnane stvari, kaj stori Avstrija z ozirom na vojsko v Aziji in mogoče večje nemire na Balkanu. Grof Goluchowski je odgovoril, da je Avstriji vojska v Aziji Hekuba. Je že mogoče, da avstrijske koristi v vzhodni Aziji gospodu ministru ne kratijo spanja, toda danes ste Azija in Balkan v ozki zvezi.

Grof Goluchowski sam ni tajil, da ne bi bila mogoča bolgarsko-turška vojska. In

v tem slučaju, meni grof Goluchowski, bi Avstrija vzajemno postopala z Rusijo.

Ta odgovor ne more nikogar zadovoljiti, ter je mogoče, da bode morala Avstrija sama iti na Balkan mirit. Uradna »Wiener Abendpost« sicer trdi, da so izmišljena vsa poročila o avstrijskih pripravah za vojsko, toda kar še ni, more biti.

Mi želimo, da se mirnim potom reši makedonsko vprašanje; ako pa ne, je pa ravno tako naša želja, da se zaveda svojega pravega poklica in da ne hodi za druge po kostanj v ogenj.

Zmešnjave na Balkanu.

Ponosni gorjanci, »najzvestejši služabniki« padšaha, Albanci, so oboroženi do zob in začeli divji upor. Že pred meseci so reformam sovražni agitatorji, fanatični Turki sami vzbujali Albance k vstaji, ki so se res vzdignili zoper izvedbo reform. Znano je, da so lani ubili dva ruska reformna konzula, a letos zadajejo turškim četam krvave poraze. Albanci iz štirih okrajev so sklenili krvno zavezavo, mnogo vasi je na nogah, da vsak hip skočijo v boj zoper turške čete, ki se z nevoljo bore zoper smišljenike in za uvedbo sovražnih reform.

Iz Soluna se poroča, da reformna dela za Makedonijo jako počasi napredujejo. Porta jih zavlačuje in ovira na vse možne načine. Noče ustanoviti novih in precnovati starih sodišč ter popolniti nezadostno sodno osebje z novimi, izobraženimi juristi, povzroča sitnosti pri plačevanju uradnikov, in sploh povsod zavira delo civilnima agentoma in jima vali na pot vsakojake zapreke.

V Albaniji nemiri vedno naraščajo. V okraju Džakovo so izgradi najhujši in so se pojavili že pred meseci. Nezadovoljniji so dobili iz raznih krajev pomoč in so pretrgali obstoječo zvezo med Ipekcm in Džakovom. Dne 13. t. m. so se spoprijeli s turškimi četami pri Babaitloesu, dne 14. t. m. so vdrli v Džakovo in se tri ure pobijali po cestah. Porta zatrjuje, da bo izgrede kmalu zavrnil; poslala je nad vstaše deset baterij in tri bataljone. Nekaj čet stoji pripravljenih.

Iz Dunaja se zatrjuje, da je neverjetno, da bi se poslabšal balkanski položaj. Samo to je mogoče, da se bo Turčija vlad dejstva, ker je Rusija na vzhodu zapletena v vojsko, branila izpeljati reforme. A v tem še ni nikake nevarnosti, ker porta na Zlatem regu bo že spoznala, da Evropa ne popusti Turčiji niti za las od svojih reformnih naredb.

Tudi vstaške čete ne povzročajo tolike nevarnosti kot pred letom, ker nimajo denarja in ker so baje vodje vstešev nesložni. Drugače bi se seveda črhnila vsa stvar, da jim Bolgarija prisloži na pomoč, v tem slučaju pa bi posegla vmes Avstrija. To je bilo dogovorjeno že v Münzstegu, in so vse vojne odredbe na Dunaju že sklenjene. V slučaju potrebe bo Avstrija nastopila z vso impozantno močjo.

Rusko-japonska vojska.

Končno postaja treznejše celo židovsko časnopisje. Neki večji židovski list je včeraj zapisal, da je rusko brodogradništvo od Port Artura odplovalo proti jugu, iz česar sledi, da v bojih 8. in 9. t. m. ni bilo tako poškodovano, kakor se je pisalo. Ako je pa rusko brodogradništvo moglo zapustiti Port Artur — piše isti list — tedaj se iz tega zopet lahko sklepa, da je bilo japonsko brodogradništvo močno poškodovano, ker ni moglo z uspehom preprečiti odhoda ruskega brodogradništva iz Port Artura, ali pa je japonsko brodogradništvo imelo posla na ka-

kem drugem kraju. Poročevalec londonske »Daily Mail«, ki je videl prve boje in zapustil Port Artur, je svojemu listu, kakor smo že omenili, poslal poročilo, da so Japonci v bojih od 8. do 9. februarja izgubili 1 veliko bojno ladjo, 1 križarico, 4 torpedovke in 1 manjšo ladjo, da pa je bilo tudi mnogo drugih japonskih ladij poškodovanih. Japonsko brodogradništvo je laje nato odplovalo v Saseho na otoku Kiušiu, da se ondi popravi. Ako je bilo japonsko brodogradništvo tu, potem ni čudno, da ga rusko brodogradništvo nekaj dni ni moglo najti.

Ponekem poročilo iz Petrograda pa tudi ni izključeno, da je japonsko brodogradništvo po bojih pred Port Arturom demonstriralo ob izlivu reke Jalu, da bi odvrglo rusko pozornost od zaliva Liautung, kjer se je pod varstvom japonskih križaric vršilo izkrcanje japonskih čet, ki naj bi pretrgale železniško zvezo s Port Arturom. Ondi bi po japonskem tajnem načrtu napravile japonske čete utrdbe in tako osamile Port Artur, katerega bi na drugi strani zastražilo japonsko brodogradništvo in — izstradalo. Če pa je japonsko brodogradništvo imelo tudi to delo, posrečilo se mu ni. Ako smemo verjeti poročilu iz Petrograda, bili so Japonci tudi na tej točki odbiti z velikanskimi izgubami. Japonci bodo vsekakor še dolgo morali čakati na kapitulacijo Port Artura. Nemški strokovni listi poročajo, da je Port Artur založen z živim, ki bi za 300.000 mož zadoščal za šest mesecev. Ker pa je Aleksejev še vse nepotrebne ljudi odstranil iz trdnjave, se o kaki kapitulaciji sedaj pač še ne more govoriti. Port Artur bi mogli Japonci zajeti od vseh strani le tedaj, ako bi pri Niučvangu in pri Vitsju izkrcali vojske in tako pretrgali vse zveze na polotoku Liautungu. Da pa to preprečijo, zbirajo Rusi pri trdnjavi Feng-hungčang 37.000 mož, ki bodo ondi imeli veliko nalogo. Z ozirom na to je admiral Aleksejev preložil svoje glavno taborišče v Mukden. Aleksejev mora biti ondi, kjer se združujejo vse niti ruskih operacij in to Port Artur ni bil. Da si je izbral Mukden, kaže ruske cenzivne načrte. Japonski načrt pa ima tudi to napako, ker bi bilo skoraj nemogoče vedno z živim zalagati večjo četo na Liautungu.

Japonci delajo račun brez krčmarja, ker Rusi zbirajo v Mandžuriji veliko armado, ki zapodi Japonce v morje.

Japonci pa tudi na morju ne bodo imeli tako lahkega dela, kakor so sanjali. Ako se rusko brodogradništvo vsaj deloma združi, tedaj je pričakovati te dni zanimivih poročil o dogodkih na morju. Vsak čas mora pripluti sredozemsko rusko brodogradništvo pod poveljstvom admirala Vireniusa v Kitajsko morje. Dokler Japonci ne uničijo ruskega brodogradništva, toliko časa tudi niti misliti ne morejo, da bi se jim posrečila vojska na kopnem. Ako namreč Rusi presegajo japonsko brodogradništvo, na suhem pa ruske čete naklestijo japonsko armado, tedaj je japonska armada na Koreji uničena ali od ruskega črčja ali pa od lakote. Iz tega sledi, zakaj je bilo doslej rusko brodogradništvo v Port Arturu nedelavno. Najnevarnejša bi mogla sedaj biti za Japonce bitka na morju z enako močnim sovražnikom.

Zopet ruska zmaga?

London, 17. februarja. »Times« poroča iz Port Artura, da so Rusi imeli v bližini Kiučova (v zalivu Cili) boj z oddelkom japonskih vojskov, v katerem so Rusi imeli 70 mrtvih, 150 Japoncev so pa vjeli.

London, 16. februarja. »Daily Telegraph« poroča iz Nagasaki: Govori se, da so Rusi presenetili japonsko transportno ladjo, na kateri je bilo 1890 mož.

London. »Times« poroča, da so se izkrcali Japonci v Mandžuriji, a so bili v bližini železnice pri Kinčovu od Rusov poraženi. Tudi japonsko patruljo, ki se je iz-

krcala pri Piegeonu, vzhodno od Port Artura, so Rusi uničili.

Nov japonski naskok na Port Artur.

New York, 17. februarja. Neka iz Tokia došla brzjavka poroča o zopetnem napadu japonskih torped na Port Artur 14. t. mes. sledeče: »Ker je močno snežilo, došli sta le dve japonski ladji do vhoda v pristanišče in še ti sta napadali posamezno. Baje je neki torpedo zadel eno ruskih bojnih ladij. Ko je ob 3. uri zjutraj priplul »Asagiri«, vprejeli so ga s strelji iz trdnjave in stražilnih ladij, na kar je izstrelil več torped in streljal toliko časa na stražilne ladje, da so se umaknile. Rusilec torped »Hsatory« je dočel ob 5. uri zjutraj ter zadel na dve bojni ladji, katerih imena sta neznan. Izstrelil je na eno torpedo, ki je tudi eksploziral. General Togo poroča, da je ta napad napravil gotovo velik moralni vtis na sovražnika.«

Danes dopoldne smo z Dunaja dobili o tem naslednje telefonično poročilo: Dne 14. t. mes. je japonsko brodogradništvo zopet napadlo Port Artur. Japonsko brodogradništvo je s pravim obupom skušalo prodrati k Port Arturu. Rusi so japonsko brodogradništvo z uspehom odbili in ga prisilili, da se je moralo umakniti. Vsled brezuspešnih svojih napadov na Port Artur so Japonci jako obupani.

Kedaj bo prva bitka na kopnem?

London, 17. februarja. Prva bitka na reki Jalu bo mej 22 in 25. t. m. Skoro gotovo se bo bila na mandžurijski strani, ker ruska taktika je navadno defenzivna. Do tedaj bodo Japonci dovršili izkrcavanje svojih vojakov na Koreji. Japonci nameravajo priti preko reke Jalu na mostovih, zgrajenih iz velikih čolnov. Za Japonce je velevažno, da še tekem tega meseca pridejo preko reke Jalu, ker bi pozneje radi kopnečega snega ne bilo mogoče.

Vstaja na Kitajskem?

Pariz, 17. febr. V kitajski provinciji Čiensu je upor. Uporna množica je umorila državnega pravdnika in carinskega ravnatelja.

Več sto ruskih vojakov utonilo?

Pariz, 17. febr. Kakor se poroča, je več sto ruskih vojakov utonilo pri prehodu čez zamrznjeno Bajkalsko jezero. Poroča se namreč, da je nastala močna nevihta ravno, ko so polagali ruski pionirji po jezeru tir. Ker se je led na dveh krajih udrl, utonilo je mnogo ruskih vojakov. Delo se je moralo za več dni pretrgati.

Rusija in Angleška. — Nova vojska?

Pred tedni so Angleži poslali v Tibet vojaško ekspedicijo, češ, da bodo sklenili trgovsko pogodbo. Rusija je vprašala, kaj da Anglija s tem namerava? Zunanji minister je osorno odgovoril, da to Rusije nič ne briga. Na Ruskem so tedaj uvideli, da so Angleži v najugodnejšem zimskem času samo zato udri v Tibet, da delajo Rusiji v zahodni Aziji sitnosti in Japoncem olajšajo boj v vzhodni Aziji.

Ruski generalni guverner v Turkestanu je zato dobil ukaz, naj mobilizira svoje čete, da v slučaju, ako Angleži še dalje prodirajo proti Tibetu ali drugim bližnjim provincam, takoj odide v Afganistan. Rusija se že od leta 1890. pripravljala na takšen upad; vse bolj severno ležeče kraje si je osvojila in utrdila. Rusija je prodirala še vedno dalje, dobila je Tur-

kestan, Mer v, prav do ozemlja afganistanskega, večji del Pamirske visoke planote ter se tako približala angleški tributni državi Citral, da leži med obema na nekaterih mestih le še komaj 30 km. široka pokrajina Makone, ki plačuje tribut Afganistanu.

Car je zaukazal svojim guvernerjem, da ne smejo v Tibetu napram Angliji kazati nikake slabosti. V Tibetu je Rusija glavarja te dežele znala pridobiti na svojo stran, tako da je zaupnikom belega carja pripravljen pot v deželo. Vendar pa Anglija menda ne misli na vojno, ker glede armade mnogo zastaja za Rusijo; hče samo doseči, da ruske čete, ki so v zahodni Aziji, ostanejo tam in ne morejo na vzhodno bojišče proti Japoncem, angleškim zaveznikom. Poroča se, da se Rusi zadnji čas vsesjedno prav resno pripravljajo na boj proti Angležem, če bodo hoteli Rusiji škodovati v Tibetu ali Perziji. Angleška, ki se sicer silno repenči, bi prišla v velike zadrege, ako se zaplete v vojsko, ker v njenih kolonijah je nihče ne mara in vse komaj čaka, da se je — znebi. O možnosti take vojske in o njeni nevarnosti za Angleško smo pred dnevi že pisali.

Iz Pariza smo dobili naslednje poročilo: Iz poročil francoskega mornaričnega ministra Pelletana na odlične parlamentarne se sklepa, da je obramba indijske Kine proti morebitnim napadom Japoncev ali kake druge države popolnoma zagotovljena. Vlada zahteva od parlamenta, da naj ne bo o tem nikakih debat. Posebno neljubo bi bilo vladi vprašanje o namenih Francoske, ako se bodo vsled angleške invazije v Tibetu poostriže razmere mej Londonom in Petrogradom. V londonskih vladnih krogih menijo, da odhod ruskega vojnega ministra Kuropatkina v Turkestan (?) in ta, ne njegove naloge pomenijo, da so v Petrogradu tudi v tej zadevi pripravljeni na vse slučaje.

Z Dunaja se poroča: Princ Viktor Napoleon, polkovnik v ruski armadi, je prišel pod imenom Conte de Montcaliere iz Pariza. Odtod odpotuje v Tiflis.

Iz Londona smo dobili tole senzacijono poročilo: Iz Halifaxa poročajo, da so vse garnizije, včevši topničarstvo, dobile povelje, vse trdnjave po angleških lukah zasesti. Vršile se bodo tri dnevne vojaške vaje. Visok vojaški dostojanstvenik se je izjavil: »Te vojaške vaje so velike važnosti. Ne ve se sicer, kedaj in če bo Angleška prisiljena, zaigrati za orožje, a pripravljena bo za vsak slučaj.«

Žalostna vloga Poljakov.

Lvov, 17. febr. V Kievu so se pri manifestacijah za zmago ruskega orožja dijaki stopili 300 poljsko radikalnih dijakov je napadlo manifestante, ki so končno premagali poljske dijake. Množica manifestantov je vedno bolj naraščala ter pretepla poljske dijake. Enajst poljskih dijakov je te težko ranjenih. Prepeljali so jih v bolnico. Kozaki so napravili pretepom konec.

Stališče držav.

V sedanjem boju se Nemčija kaže silno prijazen Rusiji, ker ve, da bi zmaga Japonske vzbudila mongolsko zavest, kar bi imelo žalostne posledice tudi za nemške naselnike v vzhodni Aziji.

Nemška naselbina Kiančov ni zelo oddaljena od bojišča, in če pade Port Artur, mogli bi Kitajci vreči se z bokarji na Kiančov. Ta izbruh kitajske narodne zavesti bi bil enako nevaren Rusom v Mandžuriji, kakor Nemcem v Kiančovu. Tudi v tem oziru so interesi Nemčije in Rusije enaki, ne glede na veliko rumeno nevarnost za vso Evropo.

Padeč kurza ruskih papirjev je bil vsled angleških poročil tako velik, da znači izgubo ene milijarde frankov na narodnem posojilu Francozov, ki so dali Rusom posojilo za zgradbo sibirske železnice i. t. d., vendar le malo Francozov je prodalo papirje, ker vedo, da se bodo skoro zopet dvignili.

Danci se pripravljajo za vojsko. Mogoče je namreč, da končno pridejo Angleži na pomoč Japoncem. V tem slučaju bi Angleži s svojim brodomjem napadli Ruse v Evropi ter bi morali mimo Danske v Baltično morje. In tako bi bilo mogoče, da ali Rusi ali Angleži zasedejo Dansko, kar hoče ta s svojim brodomjem za braniti, da ostane nevtralna. Manj verjetno pa je poročilo, da hočejo Danci dati svojo mornarico na razpolago Rusom, ako bi bili v skrajni sili v vojski z Japonci.

Razni glasovi o vojski.

Dunajska „Zeit“ piše: Dosedanji nastop Rusije kaže, da nikakor ne misli na odločilno pomorsko bitko, temveč ruski strateški načrt meri na to, da na suhem, kjer leži glavna ruska moč, če mogoče z enim navalom odloči vojno srečo. Zato ne ovira izkrcanja japonskih čet na Koreji. Na severu Jalu-reke pa je vse strateško važne točke zasedla in zavzela jako močno stališče. Razen tega je Rusija v prijetnem položaju, da

si more izbrati bojišče; zato boče v primerem trenutku, ko bo imela Japonska na Koreji dovolj čet in skušala prodirati proti Mandžuriji, koncentrirala tam svoje čete in lahko pričela odločilno borbo. Ako Rusija pri prvem navalu na suhem ne zmaga, bo pokloala novih čet na bojišče, a če Japan podleže, bo rusko brodomje oviralo prevoz japonskih čet iz Koreje domov. Japonsko armado Rusi v tem slučaju lahko popolnoma uničijo, ali pa vsaj vjamejo.

Avstrijske bojne ladje v Aziji.

Danes dopoldne smo dobili brzovjavko, da je avstrijska križarica „Cesarica Elizabeta“ dobila nalog odpluti iz Batavije, kjer se sedaj nahaja v zalivu Čili. V družbi z v Sangaju se nahajajoča avstrijska bojna ladja „Aspern“ bo varovala odtodne avstrijske podanike in avstrijsko trgovino.

Armenci za Ruse.

Iz Baku v Aziji je, kakor se nam poroča z Dunaja, priredila 16. t. m. armenista duhovščina cerkveno slavnost za zmago ruskega orožja. Ko je množica pela cesarsko pesem vrgel je nekdo proti duhovščini bombo. 10 oseb je ranjenih, tri mrtve. Napadalec so prijeli. Ko se je množica pomirila, šla je noseč carjevo podobo pred palačo ruskega guvernerja, kjer je prirejala navdušene manifestacije za Ruse. Armenci so guvernerju izročili 2500 rubljev za ruske ranjence.

Ruski car bolan?

Lvov, 17. februarja. »Slovo Polstkie« poroča, da je car radi zadnjih poročil iz vzhodne Azije nevarno zbolel. Dejal je baje, da nima sreče z Japonci. Že kot prestolonaslednika ga je napadel s sabljo neki japonski vojak, ko je prišel obut v neko japonsko cerkev.

Tako brzovjavka iz Lvova. Iz Petrograda se pa poroča danes: Predvčerajšnjim so bile zopet ovacije dijakov pred carjevo palačo. Car je prišel na balkon ter se zahvalil dijakom s kratkimi besedami. Carju se pozna, da vsled vojske jako trpi.

Razna poročila.

O vojski se poroča veliko, a popolnoma zanesljivih podatkov še vedno ni. Poročila pridobujemo brez premembe, prepuščajoč sodbo čitateljem:

Draždani, 16. febr. 120 tu živčih Rusov je dobilo povelje, naj se takoj vrnejo v domovino, da vstopijo v armado. Rusi, večinoma poročni, so pustili tu svojece.

London, 16. febr. Reuterjev urad javlja: Rusi utrjujejo trdnjavo Niučvang. Admiral Aleksejev je s svojim štabom odpotoval nadzorovat Harbin.

Irkutsk, 17. februarja. Včeraj zvečer je odšla prva četa odtod v Port Artur.

Dunaj. »Fremdenblatt« poroča iz Reke: Ruska vlada je naročila pred kratkim pri tukajšnji tovarni torped večje število torped. Delalo se je noč in dan in 16. t. m. je bilo odposlanih 6 torped v velikih zavojih v Petrograd.

Novi York, 17. febr. Včeraj so došle sem vesti, da so ob izlivu reke Jalu kozaki pobili 3500 Japoncev. Tu so mnenja, da se je vršil boj na kopnem pri izkrcanju Japoncev, ker tukajšnje rusko poslanstvo trdi, da so Rusi videli japonske patrulje blizu Niučvanga.

Čifu, 17. febr. Šest japonskih ogleduhov je bilo prijatih v bližini železnice.

London, 17. febr. Do ponedeljka so Japonci 10 ruskih trgovskih ladij zrušili.

Pariz, 17. febr. Toulonska družba za vzgojo poštnih golobov je poslala v Port Artur 150 takih golobov.

Petrograd, 17. febr. Razni listi obžalujejo, da grof Goluchovski ni dal podrobnih pojasnil, v čem je avstrijska nevtalitet. Da Avstrija ne bo poslala svojih čet v vzhodno Azijo, je itak gotovo. Važnejša bi bila izjava, ako Avstrija brez Rusije ne namerava storiti nobenega koraka na Balkanu.

London, 17. februarja. Neka 13. t. m. v Port Arturu oddana brzovjavka poroča »Timesu«, da se vedno vrše ponočni spopadi sovražnih brodomjev.

London, 17. februarja. Trgovskim parnikom je uhod v Port Artur in Daljni prepevedan. Iz Port Artura in Niučvanga se poroča, da je zapadlo veliko snega. Pri Niučvangu je skoro vsa morska gladina zamrznjena. Ruska topničarica »Sirovč« je popolnoma zamrznjena ter se ne more premikati. Ladijni poveljnik je prosil admirala Starka dovoljenja, da razstreli ladjo, ako se Japoncem posreči se izkrcati. Govori se, da je bilo več Japoncev, ki so skušali poškodovati mandžursko železnico, v streljenih.

Petrograd, 17. februarja. Govori se, da bo Witte zopet imenovan za finančnega ministra.

Petrograd, 17. februarja. Bregovje mej Takušanom in izlivom reke Jalu je poplavljen. Poplavljen je zemlja 20 vrst na široko, vsled česar je izkrcanje težko mogoče.

London, 17. februarja. Japonci pravijo, da se je pri nakupovanju zivil za Port Artur tako goljufalo, da more trdnjava vzdržati obleganje le dva meseca.

London, 17. februarja. Kakor se poroča iz Singhaja, se je japonske ladjeve razdelilo. Večji del je na severu Moekpha, da opazuje rusko bojno moč v Port Arturu. Drugi del japonskega brodomja je odplul proti jugu, da prepreči združenje od Singapore prihajajočega ruskega brodomja z drugim delom ruskega brodomja.

Tokio, 17. februarja. Tri transportne ladje z moštvom in vojnim materijalom, ki so bile preteženi tečen odšle iz Nagasaki, so došle v Čemulpo in izkrcale svoj tovor. Dalje je odplulo 8 prevoznih ladij z moštvom in nekoliko drugih ladij z vojnim materijalom proti zahodnemu korejskemu obrežju. Konjeniške patrulje so se izkrcale pri Vidžu.

Varšava, 17. februarja. Vsi polki na Poljskem, razven gardnih polkov, so skoro za polovico smanjšani. Skoro vsak drugi mož je odpotoval v vzh. Azijo.

Berolin, 17. februarja. Kakor poroča dopisnik »Birminghamer Post«, bo baje ruska vlada vložila protest, ker ovirajo ruskim bojnim ladjam prehod skozi suški prekop. Rusija sicer priznava, da pelje prekop skozi egipčevsko ozemlje, toda ta prekop je mednarodna pot in Rusija ima pravico, uporabljati prekop v vse svrhe in vselej, da le ne škoduje mednarodnim ali pa posameznim interesom.

Berolin, 17. febr. Japonska je dobila posojilo 100 milijonov jenov.

Petrograd, 17. febr. Car Nikolaj se je izjavil, da zaupa na Boga, da pomaga Rusiji iz sedanjih težkih skušnj.

Praga, 17. febr. Mestni svet je pooblastil župana dr. Srba, da Petrogradu imenom Prage izreče simpatije Prage in sploh vsega praškega prebivalstva ter željo, da Rusija zmaga na čast in slavo vsega slovanstva.

Dunaj, 17. febr. »Neue Fr. Presse« pravi, da se doslej Japonci sploh niso izkrcali ne na Latungu in ne ob izlivu reke Jalu.

Novi topovi.

Avstrijski in ogrski delegatje so včeraj na povabilo vojne uprave si ogledali nove topove in bili navzoči pri strelnih poskušnjah pri Duj. Novem mestu. Vršile so se poskušnje s starimi in z novimi topovi, ter so zadnji pokazali nepričakovane vspehe. V daljavo 15.000 korakov so prebili ne le tarčo, temveč tudi za njimi postavljeno več metrov debelo leseno steno ali pa jo celo popolnoma razrušili. Zlasti silen je bil učinek razstrelilnih granat, ki so razsule na stotine strel, in so pojedini strelji pokazali zopet upostoševalne vspehe. Delegatje so bili skriti za širokim nasipom, in so iz bližine gledali razstrelitev granat in njihove učinke. Vsi so govorili le o grozotah bodoče vojne.

Štajerske novice.

š Umrl je posestnik mline in oljarnice v Framu g. Janez Černež.

š Porotne obravnave v Mariboru se prične 7. marca.

š Nov slovenski odvetnik v Celju. Graška »Tagespost« žalostno javka, da je vpisan v odvetniško listo kot nov slovenski odvetnik za Celje g. dr. Josip Karlovšek. »Tagespost« pa pozabi povedati, da valed narodne nezavednosti Slovencev v Celju poslušajo že štirje nemški odvetniki, ki večinoma od slovenskih strank živijo.

š Shod vinogradnikov v Mariboru. Štajerski vinogradniki prirede dne 6. in 7. marca posvetovalni, odnosno protestni shod za odpravo sedanje vinske klavzule. Ker je tudi našim vinogradnikom dobro znano, koliko škoduje uvažanje italijanskega vina pod sedanjimi pogoji, je pač naravno, da prebivalstvo vseh vinorodnih krajev energično protestuje proti obnovitvi za italijanske producente ugodne carine. Protest pa ima pravi uspeh le tedaj, če se množice za katero stvar zavzamejo; zato pa apelujemo tudi na naše kranjske vinogradnike, naj se omenjenega shoda po možnosti udeležijo ter povzdignejo svoj glas.

š Prememba posestva. Grad Lember pri kopalšču Dobrna je kupil posestnik g. Galle s Kranjskega.

Primorske novice.

p Občinski zastop v Ronkah je namestništvo razpustilo in je imenovalo (v sporazumljenju z deželnim odborom) gosp. Aleksandra Blasiga upraviteljem občine z nalogom, da uvede nove volitve.

p Goljufan zlatar. Zlatarju Gasparinju v Raštelu sta dve ženski prinesli neko zlatnino v popravo. Čez nekaj časa prideta in pravita, da sta listek pozabili doma. Zlatar jima reče, naj torej brez listka izbereta

svoj predmet. Izbereta nekaj in gresta. Čez nekaj časa pa pride gospa z listkom, in zlatar vidi, da sta oni ženski vzeli njeno zlatnino.

p Socialni demokrat tožen. Voditelj socialnih demokratov v Korminu, Jožef Pizzin, ima tri pravde. Med drugim ga toži državni pravdnik zaradi hudodelstva hujskanja k upor in proti javni oblasti, katero je baje zakrivil v nekem govoru.

p G. dr. Campitelli, bivši deželni glavar istrski, je definitivno zapustil Poreč in se je preselil v Rovinj, v svoje rojstno mesto.

p V Dornbergu štrajka okoli 120 železniških delavcev, ker imajo premajhno plačo. Delavci so večinoma iz Dornberga in Prvačine.

p Tunel Podbrdom. Vrtanje tunela od strani Bohinjske Bistrice kakor od strani Podbrda napreduje dobro. Do konca januarja so prevrtali z gorenjske strani 3000 m, od Podbrda na 2466 m. Manjka še 868 m.

p Viteški križec Franc Jožefovega reda je dobil g. Ernest Holzer, predsednik društva za pospeševanje obrti in član trgovske in obrtne zbornice.

p »Körber« na morju. Dne 16. t. m. se je vršila poskušnja novega Lloydovega parnika »Körber«. Ladja je vozila z izvanredno hitrostjo 17 1/2 morskih milj.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. februarja

Papež Pij X in slovenski jezik.

Pred kratkim se je razgovarjal monsignor de Waal s sv. očetom o dunajski »Leonovi družbi«. Vprašal ga je vmes, če razume nemško. Papež pravi, da je prejšnja leta razumel dobro nemško, da pa leta in leta ni rabil tega jezika in ga precej pozabil. »Znam pa tudi nekaj slovenskega«, pristavi sv. oče in za poizkušnjo izpregovori nekaj slovenskih besed. Bilo bi zanimivo poizvedeti, kdaj in kje se je sv. oče naučil teh slovenskih besed.

Papež Pij X. in nemški »Centrum«.

Sveti oče je sprejel v avdienci barona Hertlinga. Sveti oče je v toplih besedah hvalil program in delovanje katoliškega centra ter zlasti priporočil društva za proučavanje socialnega vprašanja.

Red sv. Silvestra je podelil sv. oče

ravnatelju hrastniške kem. tovarne g. vitezu pl. F. F. Gosslethu za mnogotere zasluge.

Falsifikatorji. Kdor je mislil, da se

liberal. časopisje še kaj sramuje pred svojimi lastnimi naročniki, se je temeljito zmotil. Se zdaj »Gorenjec« in »Slov. Narod« ponavljata, da je po papeževem »Motu proprio« »klerikalcem« politika prepovedana in da je »Slovenec« papežu nepokoren, ker neče Slovincem tega objaviti, kar je Italijanom namenjeno. Obžalovanja vredni naročniki »Slov. Naroda«! Ali vas ni sram, da vas vaši listi tako vodijo za nos? Ali niste bedasti, da za take umazane falzifikate plačujete 25 K na leto? Tako neumnih in zlobnih ljudi ni več na svetu, kakor je ta duševno popolnoma otrpela liberal. čreda. Naše pomilovanje in — proč s liberalci povsod, proč s falzifikatorji, proč s agentmi Gustav Adolf Vereina!

Iz Inomosta se nam poroča: V so-

boto, 13. t. m. je izročil poseben papežev odposlanec njegovi ces. visokosti nadvojvodi Evgenu, velikemu mojstru nemškega viteškega reda, lastnoroden breve sv. očeta in Kristusov red.

Gabrščkova tiskarna. »Soča« se je

spustila v jok in v uvodnem članku »Bojeviti klerikalci« toži, da »klerikalci« nečejo pošiljati Gabrščku denarja za »Knajpovca«. Da bi prišlo vendar kaj denarja, je »Soča« začela naenkrat milo vabiti »klerikalce«, naj vendar bodo tako dobri in naj imajo kaj srca za plemenite, tako silno dobročutne liberalce. »Soča« piše: »Ker smo vsestranski človekoljubni, tolerantni, v resnici liberalni, in ker v programu nimamo revolucije ne proti cerkvi, ne proti državi, zato smo uverjeni, da nastane šele po naši končni zmagi doba miru in zadovoljnosti na vseh straneh, zadovoljni bodo tudi vsi pravi, Kristusove cerkve vredni služabniki. Sporazumljenje z njimi ne bo težavno!« — Tako daleč gre hinavščina! Zdej pa pride infamnost! Takoj na to »Soča« laže, da imajo klerikalci našelo: »Namen posvečuje sred-

stava« (pri »Soči« pa denar posvečuje laži) ter iste »klerikalce«, pri katerih b e r a d i za denar, imenuje »sebične, pogubne nazadnjake«, »ultramontansko strahovlado«, »nuncije«, »farje«, zasramuje ljubljanskega škofa, kateri dela za občni blagor, ne pa za svoj žep, kakor liberalci, govori o »klerikalnih podrepankih«, »klerikalnih šmah« itd. Kdo je pripravlj en plačevati v to blagajno?

— **Vihar na Gorenjskem.** Iz Poljan nad Škofjo Loko: V noči od 14—15. t. m. je pri nas razajal hud vihar; mnogo opeke je pometal raz streh, padli več drevov, katerih eno je padlo na brzojavno žico in jo pretrgalo. Večjih nesreč ni bilo. — Na pustni terek so pa pri Ložanskem mostu potegnili iz Sovre do sedaj še neznanega utopljenca. V okolici ne pogrešajo nobenega človeka. Najbrž bo kakšen tujec, ali brezposelni rokodelski pomočnik.

— **Uboj.** V noči od 15 na 16. februarja 1904 je bil ubit Andrej Nograšek iz Tunjic hiš. št. 18, pri hiši v Tunjicah št. 21. Smrtno ranjeni Andrej je umrl 17. februarja. Zaprti so zaradi tega uboja France in Janez Sedušak, Sedušakova, France Slanovec, Komatarjev in France Goitz, Kavseljnov.

— **Brzojavno postajo** dobi pošta na Boh. Bebi.

— **Konj je ubil** Franca Klešnika, hlapca pri Janezu Plevniku v Spod. Kašlju. Konj se mu je ustavil, Klešnik ga je udaril z bičem, nakar je konj začel biti in udaril Klešnika tako nesrečno po glavi, da je skoro umrl.

— **Neizplačane višje pokojnine.** Z Dunaja se nam poroča: Fin. ministarstvo je zvedelo, da neka odlična odbornica vdovskega društva pisari vdovam, ki bivajo na Ogrskem in niso zvedele o zvišanju vdovskih pokojnin, ter jim ponuja svojo pomoč, da jim za honorar 5% izposluje boljše pokojnine. Ker dotična trdi, da uradniki niso zvedeli o tem zvišanju pokojnin, naglašamo da je fin. ministarstvo takoj uradno objavilo dotični zakon iz leta 1902 v vseh dotičnih uradih. Dotična je, kar je značilno, iz urada dobila imena vseh onih vdov, ki se še niso bile oglasile za zvišanje pokojnine.

— **Ispod Grintovca.** Naše ceste so usmiljena vredne, še bolj pa ljudje, ki moramo po njih hoditi. Okrajni cestni odbor spi. V jeseni ga je dramilo cerkljansko županstvo, a zbudilo ga ni. Pač pa je župana za to predrznost ozmerjal neki pisar pri okr. glavarstvu. Saj je pa tudi res velika predrznost, da si kmet upa opominjati gospoda na dolžnosti! Tibo naj boče in plača naj. — **Kropar,** posestnik iz Spod. Bernika, se je izgubil. Baje jo je popihal čez lužo — volit. — **Borilci cerkljanski** so se metali na Svečnico zvečer pred orožniškim stanovanjem. Delali so velik hrup, ki ga pa menda gg. orožniki niso slišali. — **Izobraževalno društvo v Cerkljah** se lepo razvija. Fantje pridno pristopajo.

— **Ponesrečeni rojak.** Iz Forest City Pa. v Ameriki se poroča, da je ondi pred kratkim ponesrečil nek Slovenec, imenom Prijatelj. Udušil ga je v rovu plin.

— **Obsil se je v** Domžalah 43letni sin bajtaria po domače Merka.

— **Poročil se je** dne 17. t. m. na Brezjah g. Ivan Debevec, orožniški postajevodja v Kropi, z gospo Marijo vdovo Pesjak, roj. Kosič, posestnico v Kamni gorici.

— **Predavanje v Preski.** V nedeljo, 21. t. m., bode predavanje v izobraževalnem, drugo nedeljo, 28. t. m., pa v delavskem društvu.

— **Pretep v Bohinju.** Na pustno nedeljo je bilo kar deset »batov«. Najzlostnejši konec je bil v italijanski gostilni. Zaradi dveh Italijank je nastal prepir pred gostilno. Eden je bil precej ranjen, Giovanni Fabrij pa je nasprotnik porinil nož v trebuh. Prvega so orožniki odpeljali k sodišču v Radovljico, Fabrija pa so prenesli v bolnišnico, kjer je včeraj jutraj umrl. Pa tudi drugod je bilo baje več pretefov; celo italijanske ženske so bile oborožene z noži.

— **Smokuški fantje** so imeli v torek dosti zabave. Posestnik Nevak jim je obljubil najlepšo smreko v gozdu visoko gori v Zelenici, ako celo, ne da bi bila kaj polomljena, spravijo v vas. Res se spravi cela tolpa 22 fantov sekati smreko, katero so spravili domov. Nato je bila prodaja in dobili so zanjo 45 K. Kupila jo je neka Urbasova Mina. To je bil smokuški Pust!

— **Kdo kali v Vipavi mir?** Na to naše vprašanje se je v »Narodu« odzval g. Fran Mercina, učitelj v Vipavi. Na ta odgovor smo prejeli iz Vipave naslednje pojasnilo: Jako nas veseli, da g. učitelj, kakor trdi, ni v nobeni vezi z vipavskimi dopisi v »Narodu«. Saj bi bilo v resnici jako žalostno, ko bi vzgojitelj mladine pisal tako ostudne in nesramne dopise, ki kažejo moralno propalost dopisnikov. Veselila bi nas tudi trditve, da g. Mercina ni imel opraviti z goško afero, ki je povzročila toliko gorja v družinah. Mi moramo verjeti g. Mercini

kot rez. častniku, a čuditi se moramo, da še vedno nočejo utihniti nasprotni glasovi in celo takih oseb, ki so imeli priliko v oni aferi gledati za kulise. Torej je le slučaj, da je bilo ravno v dobi žalostne afere toliko hujšakojdih dopisov z Goš. kjer je tedaj še služboval g. Mercina. Gosp. Mercina sicer ne taji da ne pozna »Narodovega« dopisnika, ki ga kot častnik noče ovaditi, a ljudje je to težko dopovedati. Ljudje sodijo navadno onega, ki vedno obiskuje kovačnico, kjer se kujejo omenjeni »Narodovi« dopisi. Ako se v tem oziru navzlic temu dela krivica, mi nismo krivi. »Slovenčev« dopisnik pa se bode takoj podpisal s polnim imenom in tako ustregel zahtevi g. Mercina, ko bode zvedel, kdo je pravi »Narodov« dopisnik, torej vedel, s kom ima opraviti. Strahu pred liberalci »Slovenčev« dopisnik nima nobene noga.

— **Razpisana je služba** monterja za mestni vodovod v Novem mestu.

— **Sava je pri Litiji narasla** za 2 m. 18 cm. Za uravnavo Save pri Krškem bo ponudbena obravnava dne 8. marca. Dotična dela so proračunena na 10.000 kron in bodo izvršena v l. 1904 in 1905.

— **Utopljenca** so potegnili včeraj iz Poljanšice pri Brodeh nad Škofjo Loko. Bil je brez sukajice, a imel je pri sebi še uro in denar. Na glavi ima tri rane. Utopljenec je 68letni Jan. Dolinar s črnega vrha, bivajoč zadnji čas na Bukovem vrhu. V ponedeljek zvečer je bil nekoliko vinjen v Poljanah, nato je šel domov. Kako je prišel v vodo, ali po nesreči, ali po zločinu in odkod so rane na glavi, utegne pokazati preiskava.

— **Ameriške novice.** Ponesrečil se je v N-wburgu J. Zalar iz Litogojne. V žičarni ga je prišla žica ter ga na prsih skoro pretrgala. — Veliko povodenj so imeli v Clevelandu. Napravila je pol milijona dolarjev škode. — **Grozna nesreča** se je dogodila valed eksplozije v Pittsburgu v ondostnem rudniku. Skoro 200 ljudi je ubitih. — **Novo slovensko cerkev v Calumetu** so Slovenci slovesno odprli 17. januarja. — **Ponesrečena rojaka.** Iz Calumeta, Mich., poročajo: Ponesrečila sta na Tamarack North, v rovu Jakob Skala iz Mladice, fare semiške, in Jožef Fortun iz Damlja. Med delom utegala se je plast kamnja in ju pobila do smrti.

Ljubljanske novice.

V jarek zavozil. Hlapec Peter Marek, službujoč pri Ivani Treo na Marije Tereziji cesti št. 12, peljal je včeraj popoldne s parom konj voz opeke po Dovozi cesti. V pijanosti zavozil je v cestni jarek, na kar je konja, ki nista mogla speljati voza z jarka, pretepal z bičem in ju suval s čevljem. Jeden konj je padel večkrat na tla. Oba konja sta poškodovana na nogah. Ljudje, ki so videli to trpinčenje konj, so poklicali policaja, da je Marekoto aretoval.

Iz Amerike se je pripeljalo včeraj sedem cesb.

Aretracije radi napada na policaja. V noči od 16. na 17. t. m. bila je v Spitzerjevi gostilni na Krakovskem nasipu štev. 4 plesna veselica. Na veselici je prišlo do prepira, nakar je hotel na veselici službujoči policaj Fr. Gerlovič posredovati, a zidar Jakob Beziak mu je zastavil pot v gostilniško sobo. Stražnik napovedal mu je aretiranje. Sedaj pa se je gostilničar Josip Spitzer potegnil za Beziaka. Naenkrat je bilo okoli policaja in Beziaka polno ljudi, ki so oba potisnili v kuhinjo, in tu so stražnika rovali in suvali, bili in broali. Spitzerjev dimnikarski pomočnik Ivan Koprivnik je sgrabil policaja za vrat, Beziak pa ga je držal za obraz. Policaj je potegnil sabljo, da bi se branil, ali to mu ni bilo mogoče. Ljudje so zgrabili za policajevo sabljo in mu jo izrgali iz rok. Sabljo so potem skrili v Spitzerjevem stanovanju in policaj je ni mogel več dobiti nazaj. Včeraj je policija dobila sabljo v stanovanju Alberta Brüficha v Gospodskih ulicah. Razun že navedenih je policija še včeraj aretovala dimnikarskega vajenca Luko Setina, strugarja M. G., dimnikarskega pomočnika Jurija Habšeneka in delavca Frana Pleterokija ter jih izročila sodnji. Tudi gostilničar Spitzer je bil aretovan in izročen sodnji. Policaj Gerlovič je bil pri napadu na rokah in na nogah poškodovan. Ljudje pravijo, da je policajevo vedenje razburilo duhove.

Pobegnul je iz Ljubljane sollicitator pri dr. Egriju Schreyer.

Prihodnja javna viska pokašnja v tuk. deželni vinski kleti bo v soboto, dne 20. t. m., od 7. do 10. ure zvečer.

Povozil je neki neznan voznik predvčer rajšnjem popoldne v Kopitarjevih ulicah trgovčeve hiš gđ. Marijo Perdano v. Poškodbe ima na desni nogi in na desni roki.

Nadvojvodov kočijaž povozil zasebnika. O tem se nam še piše: V trenutku, ko je šel 72letni gosp. Jakob Rus (ne Bus) pred Škofjo čez cesto, pridrdrala sta mimo

dva vozova hkrati, enemu se je pravočasno izognil, drugemu se ni utegnil umakniti. Konji imenovanega voznika so ga podrli na tla, na kar se je g. Rus pri padcu poškodoval ne le na obrazu, marveč si je izpahnil desno roko. Z rešilnim vozom so ga prepeljali na njegov dom, kamor je nemudoma prišel zdravnik g. dr. Dolšak, ki mu je naravnal roko.

Izgubljeno. Na Krakovskem nasipu izgubila je vdova Uršula Podkrajšek bankovec za 10 kron. — Podpolkovnik v p. pl. Schreidenfeld izgubil je na frančiškanskem mostu srebrno žepno uro in kratko srebrno verižico. — Mestni delavec Matija Per. stan. na Stolbi št. 4 je izgubil včeraj dopoldne nekje v mestu denarnico.

Detomorilka. Danes so izročili sodnji Frančiško Verbičevu, ki je dne 4. t. m. umorila svojega novorojenega otroka in je bila dosedaj v bolnišnici.

Tatvina. Kuharici Frančiški Zlatnikovi na Poljanski cesti št. 6 je neka brezposelna služkinja pokradla iz shrambe na dvorišču 6 ženskih srajc, 6 kril, 28 m. novega blaga za žensko obleko in več drugih drobnarij.

Nasledek prehitre vožnje. Dne 16. t. m. popoldne zavil je mizarski mojster Anton Čarman, stanujoč v Dravliah, z vpreženim vozom s tako hitrostjo s Sv. Petra ceste na Marijin trg, da je mizarski pomočnik Andrej Bradaška, ki je sedel na vozu, padel z voza in se na glavi precej poškodoval. Nevarnost je bila tudi za drugo občinstvo.

Goljušija. Brezposelna služkinja Ivana Stefa, stanujoča v Streliških ulicah št. 2, je dne 14. t. m. ogoljušala čevljarja Jožefa Zupana na Turjaškem trgu št. 1 za par novih čevljev. Vzela je čevlje na ime neke trgovčeve žene.

Književnost in umetnost.

* **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes prvič Maeterlinckova drama »Monna Vanna«. — V soboto tretjič opera »Afričanka«. — V torek prvič Tolstega-Batailla drama iz ruskega življenja »Vstajenje«.

* **Hrvatska Ljudska knjižnica.** Zidnja »Hrvatska Straza« prinaša kot prilogo poziv k naročanju ljudskih knjižic, ki bodo izhajale vsak drugi mesec in bodo stale po 10 v. in obsegale po 40—60 strani. Prva bo popisovala sv. Cirila in Metoda. Podpisani so: Vjekoslav Vrašić, kanonik; dr. Dragutin Smokvina, profesor; Milan Krasović, profesor; dr. A. Lončarić, profesor; Ivan Starčević, bisk. tajnik; dr. Ivan Binički, profesor.

Iz brzojavk.

Dunaj. Skofjske konference se prične 23. t. m.

Trst. Včeraj je bila deputacija tržaškega občinskega sveta pri ces. namestniku Goesu. Zahtevala je ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu. Konference je trajala eno uro.

A msterdam. Uradni list poroča, da so 13. t. m. sklenili Nizozemci in Danci pogodbo, da se njih razpori predložé razsodišču v Haagu.

London. Lord Roberts, generalni adjutant Kelly-Kenny in več višjih častnikov je odslovljenih iz službe. Vojni ministarstvo jim je v osornem pismu naznanilo, da ne potrebuje več njihove službe.

Teheran. Princ Ain ed Dorlek, ljubljenec šahov, je imenovan novim perzijskim ministarskim predsednikom. Princ nič kaj ne mara Evropejcev in je navdušen Mohamedanec.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Ločitev zakona po zlati poroki. Ameriški milijonar Truck iz Louisville je vložil proti svoji soprogi tožbo za ločitev zakona in sicer takoj po zlati poroki. Čakal je na to tožbo pet let, samo da je mogel praznovati zlato poroko. — **Društvo sinov lekarnarjev** se je ustanovilo na Dunaju. — **Zvonenje** prepovedal je republikanski občinski zastop v Bilbao na Španskem. Kdor bi zvonil, plača kazen petindvajset peset. — **Razstava v Milanu.** Kakor se uradno poroča, se je za leto 1905 pripravljajoča razstava v Milanu preemestila na pomlad 1906. — **Sneg** so imeli 30. jan. v Palestini. Tudi v Port Saidu v Egiptu je snežilo. — **Razgrajajoči stavku** joči. Iz Barcelone se poroča, da so stavkujoči poskušali zažgati delavnice tovarne vozov. Razdeljenih je bilo med delavce mnogo pozivov, naj se vzdignejo proti meščanom. — **Nadvojvod Ferdinandu** Karolu je cesar dovolil poročiti se z gđno Čuber, ako ostane čez leto dni še istih misli. — **Skrivnost enu mor.** V bližini Prage so našli umorjeno 16letno deklico Smreck. Imela je 15 ran, vrat prerezan in

odrezane prste. — **Cerkev oropali.** »Berliner Lokalanzeiger« poroča iz Madrida: Veliko pozornost je obudilo tukaj oropanje samostanske cerkve Santilana v pokrajini Santander. Neki neznani tatovi so razbili cerkvena vrata in odpeljali na avtomobilu denar in srebrnine do 450 klg. Med vkradenim je tudi veliko stvari neprecenljive vrednosti. Vrednost okradenega se ceni nad 1 mil. krou.

Tudi Italija se pripravljala

Iz Rima poročajo: Moraarški minister je pozval vse mornarje, ki so na dopustu, naj bodo pripravljani, da se napotijo k svojim oddelkom, ako bo potrebna splošna mobilizacija brodogovja. V vseh arzenalih se pridno dela. Hti se z izvržitvijo oklopnice »Regina Elena« (13.000 ton), »Viktorio Emanuele« (13.000 ton) in križarice »Ferruccio« (8000 ton). Novi oklopnici prve vrste »Brink« in »Regina Margherita« ste že prideljeni eskadri. 1. aprila bo dovršenih 24 torpedovcev in 2 rušičke torped. Velika oklopnica »Italia« (15.000 ton) se v Tarentu popolnoma obnovi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Petrograd, 18. febr. Vsi sloji tekmujejo pri pripravljanih delih za oskrbovanje in podporo ranjencev. Od privatnikov prihajajo veliki darovi, da se za izgubljene in poškodovane ladje dobi nadomestilo.

Petrograd, 18. februarja. Ruski finančni minister je odstopil. Na njegovo mesto pride Witte.

Petrograd, 18. febr. Za ranjene ruske vojake je nabranih 20.000 K. V višjih dekliskih šolah je ustavljen plesni pouk. Gojenke pripravljajo namestu tega obvezila in perilo za ranjence.

Port Artur, 18. febr. Mesto je mirno. Ruske čete zavzemajo svoje pozicije. Stanje ruskih čet je izborno. Japonci so skušali nahujskati Čunguze, da razdero železnico. To se ni posrečilo. Od vjetih 180 kitajskih roparjev, ki so poskušali poškodovati železnico, so jih Rusi 80 vstrelili.

London, 18. febr. (Kor. urad.) Iz Tientsina se poroča, da je rusko brodogovje odplulo na široko morje. V Tokio so razširjene vesti, da so Rusi prestopili korejansko mejo. Japonci v Mandžuriji so aretirani, ker so Rusi mej njimi dobili 100 ogleduhov, ki so opazovali kako razrušiti sibirsko železnico. Dve ruske trgovske ladje, ki do 16. t. m. niste zapustile japonskih voda, so Japonci vzeli.

Petrograd, 18. februarja. Žene in otroci v Mandžuriji aretiranih Japoncev so izpuščeni. Japonci so bili aretirani, ker so Rusi mej njimi zasledili 100 ogleduhov. 60 ogleduhov je dajalo poročila japonskemu generalnemu štabu.

Tokio, 18. februarja. V vseh japonskih pomorskih mestih je koncentrirano japonsko vojaštvo, ki se na 1321 parnikih prepelje na Korejo. Pod orožjem stoji 640.671 mož. 8 transportnih ladij plove proti vzhodnemu obrežju Koreje.

Petrograd, 18. februarja. Tu se je sestavil odbor, ki bo nabiral darove za pomnoženje ruskega brodogovja. V enem dnevu je bilo podpisanih tristo tisoč rubliev.

Berolin, 18. februarja. Dodatno se poroča, da je Japonska radi tega začela vojsko, ker je dobil japonski ministrski svet poročilo, da vzbruhne na Japonskem vstaja, ako se ne prične vojska.

Petrograd, 18. febr. Po vseh vseučiliških mestih se vrše navdušene narodne manifestacije.

Dunaj, 18. febr. Ruski poslanik je konferiral z grofom Goluchovskim o položaju v vzhodni Aziji.

Dunaj, 18. februarja. (Kor. urad.) Iz Kolina se poroča, da je pri Čemulpo padlo 456 ruskih vojakov, 16 častnikov; 17 čast. in 250 mož se je rešilo na angleške, laške in francoske ladje. Prepeljani so v Shanghai po dolgih pogajanjih z Japonsko, ki je zahtevala, naj se jih njej izroči.

Petrograd, 18. febr. Car Nikolaj je imel danes ob navzočnosti carice, carice udove, prestolonaslednika in velikih knezov pregled nad tretjim batalijonom I. polka sibirskih strelcev, ki odide v vzhodno Azijo. Car je vojake nagovoril: „Srečen sem, da Vas morem pred odhodom videti. Prepričan sem, da boste krepko branili rusko čast in da boste radi postavili v nevarnost svoje življenje za drago nam domovino. Spominjajte se, da imate opraviti z močnim, pogumnim in zavratnim sovražnikom. Želim Vam vsega dobrega. Blagoslavljam Vas bratje in slavnemu polku sibirskih strelcev poklanjam podobo sv. Serafina, da moli za Vas in Vas spremlja na vseh Vaših potih. Bratje, srečno, Bog, v katerega zaupajte, naj Vas blagoslavlja!“ Nato je korčkal mimo carja ves polk. Vojaki in množica so carja pozdravljali s viharnimi „Hura!“-klici. — Car je odzdravljel z roko in klical vojakom: „Z Bogom, bratje!“ Na tisoče broječo množico je napravilo to velikansko vtisek. Ko je car odhajal, pelo je na tisoče ljudi: „Bože carja hrani, silnej državi, carstvij na slavo nam!“

London, 18. febr. Iz Tientsina poročajo, da je 15 posebnih vlakov z japonskimi vojaki odšlo proti meji. 10.000 japonskih vojakov bo stalo v Sasehu.

London, 18. februarja. Iz Petrograda poročajo: Odpoklicanje admiralov Makarova iz Kronstadta na mesto obolelega admiralov Starka je bilo povod velikim slavnostim. V cerkvi sv. Andreja je bila slovesna služba božja. Makarov je iz rok slavnega duhovnika Ivana Kronstadskega prejel obhajilo. Po službi božji so bile velike ovacije pred Makarovim stanovanjem.

Pariz, 18. februarja. „Matin“ poroča, da bodo Rusi svoje glavno taborišče prestavili v Harbin, ker bi utegnil biti Port Artur vsak trenotek izoliran.

Petrograd, 18. febr. Imenovanje ruskega vojnega ministra Kuropatkina za poveljnika ruske pehote v vzh. Aziji izide vsak čas.

Katoliško-narodna zmaga v Trnovem na Notranjskem.

Hirska Bistrica, 18. februarja. Pri občinskih volitvah v Trnovem je zmagala katoliško-narodna stranka. Od 26 občinskih odbornikov jih ima katoliško-narodna stranka 16, ozir. 19, liberalna 10, ozir. 7. Volitve v I. razredu se je udeležil tudi dekan Kržišnik, ki je danes po dolgi bolezni šel prvič iz hiše. (To je krepak odgovor dosedanji liberalni večini občinskega odbora na resolucijo proti volilni reformi. Živili zavodni in odločni volilci! Opomba uredništva.)

Dunaj, 18. febr. Proračunski odsek avstrijske delegacije je sprejel predlog Derschatte, naj se zvišajo pokojnine vdov in sirot častnikov iz prejšnje dobe pokojninske regulacije. Vojni minister je izrazil dobrohotno naklonjenost. V avstrijski delegaciji je govoril Lobkovic, ki je izrazil upanje, da se ohrani skupni značaj avstrijsko-ogrsko armade.

Dunaj, 18. februarja. Naučni minister Hartel je nekemu poročevalcu lista „Alto Adige“ dejal, da so poročila o preložitvi laških kurzov iz Inomosta v Gorico neresnična. Vlada bo v 14 dneh gotovo povedala, kake namene ima.

Dunaj, 18. februarja. Člani nemške levice v avstrijski delegaciji so

sklenili nastopiti proti ustanovitvi novih ogrskih vojaških šol.

Dunaj, 18. februarja. Vkljub večkratnim dementom se tu smatra za gotovo, da se glede Balkana pripravljajo odločna akcija. Vesti o mobilizaciji se zanikajo, a se vsejedno ponavljajo.

Zofija, 18. februarja. Vojni minister je izdal naredbo, da bodo oni novinci, ki bi prišli na vrsto šele leta 1905, poklicani pod orožje že letos dne 28. februarja.

Carigrad, 18. febr. Sem se poroča, da vstanka Albancev odnotni turški paša ne smatra za resnega. Vstaneček ni naperjen proti vladi, ampak nastali so nemiri le radi aretiranja nekaterih Albancev, za katere zahtevajo izgredniki, naj se jih izpusti.

(Poznejša telefonska poročila nismo mogli dobiti, ker je bila telefonska proga pri Mürzzuschlagu poškodovana.)

Listnica uredništva:

Mnoge gospode dopisnike prosimo potrpljenja, ker nam poročila o vojski jemlje mnogo prostora.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
17	3. ure	719,5	4,0	sl. szah.	dež	
18	7. jutir	719,5	4,4	sl. svzh.	»	11,2
	2. popol.	715,6	6,4	sl. sever	»	

Srednja večerajšnja temperatura 2,9°, normale 0,0°

Gospodična

— se sprejme —

na stanovanje in hrano

v Florijanski ulici št. 19, I. nadstr.
260 3-1

Drenikov vrh

toči odslej naprej

pristni cviček

iz pokuševalne kleti, od gosp.

Vil. Pfeifer-ja, Krško

in dobro staro

starino od l. 1900

iz vinogradov preč. gosp. biskupa

Strossmayer-ja, Djakovo.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam

263 8-1

Rus.

Varstvena znamka.

Poskusite pristni rastlinski likér „Florian“

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo, Budi tek in prebavo, Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 30

Ne prezrefi!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že dolgo obstoječo, slehernemu znano tvrdko

Franc Čuden,

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Union“-ur v Zenevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina s kolesi in šivalnimi stroji.

Ljubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana. Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.

Posebno priporoča pristne prave, osebno v Švici nakupljene žepne ure, dalje vsakovrstne **stenske (pendel) ure** z donečim bitjem v krasno izrezanih omarih.

Največja zaloga **briljantov**, na katere slavno občinstvo posebno opozarja gledé izbere, ker so v zalogi od 25 gl. do čez tisoč goldinarjev, vdeleni v različnih oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.

Ne prefirane cenel

Dalje priporoča bogato sortirano zalogo v pravem ali ohina srebru **namizno opravo** (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah, kakor tudi druge iz china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah **Jako primerna in porabljiva splošna darila.**

Ceniki zastonj in poštnine prosti. 265 1

Pošten in marljiv

mladenič,

ki je dovršil nižjo gimnazijo,

želi vstopiti

v kako pisarno ali tiskarno.

Več pove upravništvo „Slovenca“. 258 3-1

Lak, kovinasti, mrzel uporabljev, v poljubni boji, za pozlatarje, optike, kleparje itd, je v zalogi pri tvrdki **RRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 23 11-5

796 100-71

Zahtevajte

brezplačno in franko moj ilustrovani cenik z več ko 600 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 520, Češko.

Red Star Line

Anversa New York

Karol Rebek

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik

„Proge Rudeče Zvezde“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 41, od južnega kolodvora druga hiša na desno.

Najkrajša, najceneja in najboljša voznja v Ameriko

je na brzoparnikih te linije

Potniki bodo edino pri meni brezplačno zdravniško preiskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk izseljencem dobiti je v moji pisarni, Kolodvorske ulice šte. 41. 35 7

Karol Rebek.

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.,

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvasorjev trg 6.

Velika izbira kuhinjske posode, nožev, vilic in sploh v gospodinjstvo spadajočih predmetov. 1538 12-12

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavno. 134 295